

Zadeva C-307/19

**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča**

Datum vložitve:

11. april 2019

Predložitveno sodišče:

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske (Hrvaška)

Datum predložitvene odločbe:

26. marec 2019

Tožnik:

Obala i lučice d.o.o.

Toženec:

NLB Leasing d.o.o.

Predmet postopka v glavni stvari

Predmet pravnega postopka je izterjava glavnega zahtevka v zvezi s plačilom dnevnega parkirnega listka v višini 84,00 HRK za parkiranje osebnega vozila 30. junija 2012 na javni prometni površini v Zadru (Hrvaška).

Predmet in pravna podlaga predloga za sprejetje predhodne odločbe

Predlog za razlago prava Unije na podlagi člena 267 PDEU.

Predhodna vprašanja

1. Ali je dopustno, da notarji vročitev pisanj opravijo na podlagi Uredbe (ES) št. 1393/2007 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. novembra 2007 o vročanju sodnih in izvensodnih pisanj v civilnih ali gospodarskih zadevah v državah članicah, kadar notarji vročajo svoje odločitve v zadevah, za katere se ne uporablja Uredba št. 1215/2012, glede na to, da notarji v Republiki Hrvaški – kadar delujejo v okviru pooblastil, ki jim jih daje nacionalno

- pravo v izvršilnih postopkih na podlagi „verodostojne listine“ – niso zajeti z izrazom „sodišče“ v smislu navedene uredbe št. 1215/2012. Oziroma, ali lahko notarji, ker niso zajeti z izrazom „sodišče“ na podlagi Uredbe št. 1215/2012 – v okviru pooblastil, ki jim jih daje nacionalno pravo v izvršilnih postopkih na podlagi „verodostojne listine“ – uporabljajo pravila o vročitvi pisanj na podlagi Uredbe (ES) št. 1393/2007?
2. Ali se lahko parkiranje na ulici in javni prometni površini – kadar je pravica do zaračunavanja določena v zakonu o sigurnosti prometa na cestama (zakon o varnosti cestnega prometa) in predpisih, ki urejajo opravljanje komunalne storitve kot javno službo – šteje za civilno zadevo v smislu Uredbe (EU) št. 1215/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2012 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (prenovitev), ki ureja vprašanje pristojnosti sodišč in priznavanja ter izvrševanja sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah, upošteva pri tem zlasti dejstvo, da se za vozilo, ki nima parkirnega listka ali ki ima neveljavni parkirni listek, takoj naloži obveznost plačila dnevnega listka, kot da je bilo parkirano ves dan in neodvisno od natančnega časa uporabe parkirnega mesta, zaradi česar ima takšno zaračunavanje dnevnega listka kazenske elemente, v nekaterih državah članicah pa se takšno parkiranje šteje za prometni prekršek?
 3. Ali lahko sodišča v zgoraj navedenih sodnih sporih, ki se nanašajo na parkiranje na ulici in javni prometni površini – kadar je pravica do zaračunavanja določena v zakonu o varnosti cestnega prometa in predpisih, ki urejajo opravljanje komunalne storitve kot javno službo – vročitev pisanj tožencem opravijo v druge države članice na podlagi Uredbe (ES) št. 1393/2007 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. novembra 2007 o vročanju sodnih in izvensodnih pisanj v civilnih ali gospodarskih zadevah v državah članicah?
 Če bi se na podlagi zgornjih vprašanj ugotovilo, da je tovrstno parkiranje civilna zadeva, se postavljajo dodatna vprašanja:
 4. V obravnavani zadevi se izhaja iz domneve, da se pogodba sklene s samim parkiranjem na ulici na mestu, ki ga označuje horizontalna in/ali vertikalna signalizacija, oziroma se šteje, da je že s samim parkiranjem sklenjena pogodba, če pa se ne plača cena po urni postavki parkiranja, je treba plačati celodnevni listek, zato se postavlja vprašanje, ali je ta domneva sklenitve pogodbe s samim parkiranjem in soglasja za plačilo cene dnevnega listka, če listek ni kupljen po urni postavki parkiranja oziroma če je presežen čas, za katerega je bil listek kupljen, v nasprotju s temeljnimi pravili o opravljanju storitev iz člena 56 Pogodbe o delovanju Evropske unije in ostalega pravnega reda Evropske unije?
 5. V obravnavani zadevi je bilo konkretno parkiranje opravljeno v Zadru, zato obstaja določena zveza med to pogodbo in sodiščem Republike Hrvaške,

vendar ali je takšno parkiranje „storitev“ v skladu s členom 7(1) Uredbe (EU) št. 1215/2012, saj storitev pomeni, da oseba, ki opravlja storitev, opravlja določene dejavnosti oziroma opravlja določeno dejavnost za plačilo, zato se postavlja vprašanje, ali tožnikova dejavnost zadostuje za to, da se jo šteje za storitev? Če sodišče v Republiki Hrvaški ne bi imelo posebne pristojnosti na podlagi člena 7(1) Uredbe (EU) št. 1215/2012, bi bilo treba postopek voditi pred sodiščem sedeža toženca.

6. Ali se lahko parkiranje na ulici in javni prometni površini – kadar je pravica do zaračunavanja določena v zakonu o varnosti cestnega prometa in predpisih, ki urejajo opravljanje komunalne storitve kot javno službo, in kadar se zaračunavanje opravlja samo v določenem času dneva – šteje za pogodbo o najemu nepremičnine na podlagi člena 24(1) Uredbe (EU) št. 1215/2012?
7. Če v obravnavani zadevi ni mogoče uporabiti zgoraj omenjene domneve, da je do sklenitve pogodbe prišlo s samim parkiranjem (četrtο vprašanje), se postavlja vprašanje, ali se lahko takšno parkiranje – kjer pristojnost za zaračunavanje parkiranja izhaja iz zakona o varnosti cestnega prometa in kjer je določeno, da je treba plačati dnevni listek, če se vnaprej ne kupi listka po urni postavki uporabe parkirnega mesta oziroma če je presežen čas, za katerega je bil listek kupljen – šteje za delikt oziroma kvazidelikt v smislu člena 7(2) Uredbe (EU) št. 1215/2012?
8. V obravnavani zadevi je do zadevnega parkiranja prišlo pred pristopom Republike Hrvaške k Evropski uniji, in sicer 30. junija 2012 ob 13:02 uri, zato se postavlja vprašanje, ali se lahko uredbi, ki urejata vprašanje prava, ki se uporablja, in sicer Uredba št. 593/2008 oziroma Uredba št. 864/2007 – ob upoštevanju časovne veljavnosti teh uredb – uporabita v obravnavani zadevi?

Če je Sodišče Evropske unije pristojno za odgovor glede uporabe materialnega prava, se postavlja naslednje vprašanje:

9. Ali je domneva, da je do sklenitve pogodbe prišlo s samim parkiranjem in soglasja za plačilo cene dnevnega listka, če listek ni kupljen po urni postavki parkiranja oziroma če je presežen čas, za katerega je bil listek kupljen, v nasprotju s temeljnimi pravili o opravljanju storitev iz člena 56 Pogodbe o delovanju Evropske unije in ostalega pravnega reda Evropske unije, in to ne glede na to, ali je lastnik vozila fizična ali pravna oseba? Oziroma, ali se lahko glede uporabe materialnega prava v obravnavani zadevi uporabijo pravila iz člena 4 Uredbe št. 593/2008 (ker v sodnem spisu ni dokaza o tem, da bi se stranki dogovorili o pravu, ki se uporablja)?
 - Če gre za pogodbo, se postavlja vprašanje, ali gre v obravnavani zadevi za pogodbo o opravljanju storitev oziroma ali bi se lahko takšno

pogodbo o parkiranju štelo za uslugo iz člena 4(1)(b) Uredbe št. 593/2008?

- Podredno, ali bi se za zadevno parkirno mesto lahko štelo, da gre za najemno pogodbo v skladu s členom 4(1)(c) Uredbe št. 593/2008?
- Podredno, če bi se zadevno parkirno mesto uporabila določba člena 4(2) Uredbe št. 593/2008, se postavlja vprašanje, kaj je v obravnavani zadevi značilna izpolnitev, saj je tožnik v bistvu le začrtal ulično površino za parkiranje ter zaračunava uporabo parkirnega mesta, medtem ko toženec opravi parkiranje in plača za parkirno mesto. Če bi se namreč za značilno izpolnitev štelo ravnanje tožnika, potem bi se uporabilo pravo Republike Hrvaške, če pa bila značilna izpolnitev ravnanje toženca, potem bi se uporabilo pravo Republike Slovenije. Ker pa je pravica do zaračunavanja parkirnega mesta v obravnavani zadevi urejena s pravom Republike Hrvaške, s katerim je potem pogodba tesneje povezana, se postavlja vprašanje, ali bi se lahko v obravnavani zadevi vendarle uporabilo pravilo iz člena 4(2) Uredbe št. 593/2008?
- Če gre za nepogodbeno obveznost na podlagi Uredbe št. 864/2007, se postavlja vprašanje, ali se takšna nepogodbena obveznost lahko šteje za škodo, tako da bi se pravo, ki se uporablja, določilo na podlagi člena 4(1) Uredbe št. 864/2007?
- Podredno, ali bi se lahko takšno parkiranje štelo za neupravičeno obogatitev, tako da bi se pravo, ki se uporablja, določilo na podlagi člena 10(1) Uredbe št. 864/2007?
- Podredno, ali bi se lahko takšno parkiranje štelo za poslovodstvo brez naročila, tako da bi se pravo, ki se uporablja, določilo na podlagi člena 11(1) Uredbe št. 864/2007?
- Podredno, ali bi se lahko takšno parkiranje štelo za predpogodbeno odgovornost, tako da bi se pravo, ki se uporablja, določilo na podlagi člena 12(1) Uredbe št. 864/2007?

Navedene določbe prava Unije

Člen 56 PDEU.

Člen 4(1), člen 10(1), člen 11(1) in člen 12(1) Uredbe (ES) št. 864/2007 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. julija 2007 o pravu, ki se uporablja za nepogodbene obveznosti („Rim II“) (UL 2007, L 199, str. 40; v nadaljevanju: Uredba št. 864/2007).

Uredba (ES) št. 1393/2007 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. novembra 2007 o vročanju sodnih in izvensodnih pisanj v civilnih ali gospodarskih zadevah v državah članicah („vročanje pisanj“) in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) (UL 2007, L 324, str. 79; v nadaljevanju: Uredba št. 1393/2007), kakor je bila spremenjena z Uredbo Sveta (EU) št. 517/2013 z dne 13. maja 2013 (UL 2013, L 158, str. 1).

Člen 4(1)(b) in (c) ter člen 4(2) Uredbe (ES) št. 593/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. junija 2008 o pravu, ki se uporablja za pogodbeno obligacijska razmerja (Rim I) (UL 2008, L 177, str. 6; v nadaljevanju: Uredba št. 593/2008).

Člen 7(1) in (2) ter člen 24(1) Uredbe (EU) št. 1215/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2012 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL 2012, L 351, str. 1; v nadaljevanju: Uredba št. 1215/2012), kakor je bila spremenjena z Uredbo (EU) št. 542/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 (UL 2014, L 163, str. 1) in Delegirano uredbo Komisije (EU) 2015/281 z dne 26. novembra 2014 (UL 2015, L 54, str. 1).

Navedene določbe nacionalne zakonodaje

V členu 1 zakona o varnosti cestnega prometa („Narodne novine“ št. 67/2008, 48/2010 in 74/2011) je določeno, da ta zakon določa temeljna načela medsebojnih razmerij, ravnanja udeležencev in drugih subjektov v cestnem prometu, osnovne pogoje, ki jih morajo izpolnjevati ceste zaradi prometne varnosti, cestnoprometna pravila, nabor prometnih znakov in znakov pooblaščenih oseb. Člen 5(1), točka 6, tega zakona določa, da enote lokalne in področne (regionalne) samouprave v skladu z določbami tega zakona s predhodnim soglasjem ministrstva, pristojnega za notranje zadeve, urejajo promet na svojem območju, in sicer z določitvijo parkirnih površin in načina parkiranja, prepovedi parkiranja in območij omejenega parkiranja.

Zakon o komunalnem gospodarstvu (zakon o gospodarskih javnih službah) („Narodne novine“ št. 36/1995, 109/1995, 21/1996, 70/1997, 128/1999, 57/2000, 129/2000, 59/2001, 26/2003 – zakon o komunalnem gospodarstvu (prečiščeno besedilo), 82/2004, 110/2004, 178/2004, 38/2009, 79/2009, 153/2009, 153/2009, 49/2011, 84/2011, 90/ 2011 in 144/2012) v členu 1(2) določa, da se za gospodarske javne službe v smislu tega zakona šteje opravljanje komunalnih storitev, zlasti zagotavljanje komunalnih storitev, ki so v interesu fizičnih in pravnih oseb, ter financiranje gradnje in vzdrževanja objektov in naprav komunalne infrastrukture kot celovitega sistema na območju občin, mest in mesta Zagreb ter županij, kadar je to določeno s tem zakonom.

Člen 3 zakona o gospodarskih javnih službah določa, da komunalne dejavnosti v smislu tega zakona med drugim zajemajo oskrbo s pitno vodo, odvajanje in čiščenje odpadne vode, prevoz potnikov v javnem prometu, vzdrževanje čistoče,

odlaganje komunalnih odpadkov, javno razsvetljavo in vzdrževanje javnih površin.

Odluka o organizaciji i načinu naplate parkiranja u Gradu Zadru (odlok o organizaciji in načinu zaračunavanja parkiranja v mestu Zadar; „Glasnik Grada Zadra“ št. 4/2011) določa parkirne cone, čas, v katerem se zaračuna parkiranje na javnih uličnih površinah, in ceno parkiranja po urni postavki.

Zakon o obveznim odnosima (zakon o obligacijskih razmerjih; „Narodne novine“ št. 35/2005, 41/2008, 125/2011, 78/2015 in 29/2018) v členih od 550 do 578 ureja najemno pogodbo. Pogodba o najemu nepremičnine mora biti sklenjena v pisni obliki.

Te določbe na eni strani določajo, da je najemodajalec najemniku dolžan stvar izročiti in jo vzdrževati v stanju, primernem za pogodbeno uporabo. Za vzdrževanje stvari v stanju, primernem za pogodbeno uporabo, je najemodajalec dolžan na lastne stroške pravočasno opraviti potrebna popravila, najemnik pa je dolžan to dovoliti. Vendar pa stroški majhnih popravil in stroški redne uporabe stvari bremenijo najemnika.

Na drugi strani pa je najemnik dolžan plačati najemnino v rokih, določenih s pogodbo ali zakonom, ob neobstoju pogodbene ali zakonske določbe pa na način, ki je običajen za kraj izročitve stvari najemniku. Če ni dogovorjeno ali predpisano drugače, se najemnina plača po izteku obdobja najema oziroma v polletju, če je najem sklenjen za eno ali več let. Če je pogodba sklenjena za nedoločen čas in če ni dogovorjeno drugače, se najemnina plačuje mesečno. Glede neplačane najemnine in drugih terjatev iz najemne pogodbe ima najemnik nepremičnine zastavno pravico na vnesenih stvareh najemnika, ki so lahko predmet izvršbe, in jih lahko zadrži do poravnave teh terjatev. Najemna pogodba, katere trajanje ni določeno niti se ga ne da določiti iz okoliščin ali krajevnih običajev, preneha z odpovedjo, ki jo lahko vsaka stranka da drugi v skladu z določenim odpovednim rokom, če pa dolžina odpovednega roka ni določena s pogodbo ali zakonom ali krajevnimi običaji, znaša osem dni za najem premoženja in trideset dni za najem nepremičnine, pri čemer mora biti odpoved pogodbe o najemu nepremičnine podana pisno.

Kratka predstavitev dejanskega stanja in postopka v glavni stvari

- 1 Toženec je 30. junija 2012 ob 13:02 uri na javni prometni površini na ulici v Zadru, Hrvaška, parkiral osebno vozilo, za kar ni vnaprej plačal parkirnega listka, zato mu je tožnik ob nadzornem obhodu izdal dnevni parkirni listek, ki pa ga toženec ni plačal.
- 2 Tožnik je 20. februarja 2017 začel izvršilni postopek pred notarjem iz Pule, in sicer z vložitvijo predloga za izvršbo na podlagi verodostojne listine.

- 3 Notar je ravnal v skladu s predlogom za izvršbo na podlagi verodostojne listine ter je 8. marca 2017 sprejel sklep o izvršbi na podlagi verodostojne listine, v katerem je dolžniku oziroma tožencu naložil, naj plača znesek 84,00 HRK iz naslova terjatve za dnevni listek ter znesek 1235,00 HRK iz naslova nastalih stroškov postopka, iz naslova pričakovanih stroškov postopka pa še znesek 506,25 HRK.
- 4 Vročitev sklepa o izvršbi na podlagi verodostojne listine je bila opravljena z uporabo poštnih storitev, in sicer s priporočenim pismom s povratnico, ker pa je dolžnik zoper ta sklep podal ugovor, je bila zadeva predložena pristojnemu gospodarskemu sodišču, ki je sklep o izvršbi na podlagi verodostojne listine razveljavilo v delu, v katerem je bila naložena izvršba, tako da se je postopek nadaljeval kot pravdni postopek na podlagi ugovora zoper plačilni nalog. Trgovački sud u Pazinu (gospodarsko sodišče v Pazinu) se je izreklo za nepristojno ter je zadevo v obravnavo odstopilo Trgovačkom sudu u Zadru (gospodarsko sodišče v Zadru). Trgovački sud u Zadru (gospodarsko sodišče v Zadru) je sprožilo spor o pristojnosti ter je zadevo predložilo Visokom trgovačkom sudu Republike Hrvatske (višje gospodarsko sodišče Republike Hrvaške), da bi to odločilo o zadevi.

Kratka predstavitev obrazložitve vprašanj za predhodno odločanje

- 5 Čeprav gre za glavni tožbeni zahtevek majhne vrednosti, se v sodni praksi pojavlja več podobnih zadev, pri čemer odgovori na zastavljena vprašanja niso tako očitni, da ne bi bilo prostora za utemeljen dvom, zato – ker je Visoki trgovački sud Republike Hrvatske (višje gospodarsko sodišče Republike Hrvaške) zadnja instanca v tem postopku – je bilo glede vseh odprtih vprašanj odločeno, da se vloži ta predlog za sprejetje predhodne odločbe, da bi se ugotovilo, ali je hrvaško sodišče sploh pristojno za odločanje v tej zadevi, in če je za odločanje pristojno, se podredno postavlja vprašanje, na podlagi katerih pravil je treba določiti materialno pravo, ki se uporablja.

Prvo vprašanje

- 6 Sodišče je v sodbi z dne 9. marca 2017, Pula Parking (C-551/15, EU:C:2017:193), presodilo, da je treba Uredbo št. 1215/2012 razlagati tako, da notarji na Hrvaškem, ki delujejo v okviru pristojnosti, ki so jim v postopku izvršbe na podlagi „verodostojne listine“ dodeljene z nacionalnim pravom, niso zajeti s pojmom „sodišče“ v smislu te uredbe.
- 7 V skladu s členom 14 Uredbe št. 1393/2007 je notar v postopku v glavni stvari tožencu sklep z dne 8. marca 2017 o izvršbi na podlagi verodostojne listine poslal s priporočenim pismom z uporabo poštnih storitev.
- 8 Ker se po eni strani Uredba št. 1393/2007 na podlagi njenega člena 1 uporablja v civilnih in gospodarskih zadevah, kadar je treba poslati sodno ali izvensodno pisanje iz ene države članice v drugo državo članico z namenom vročitve v slednji

državi članici, in ker po drugi strani notarji na Hrvaškem, ki delujejo v okviru pristojnosti, ki so jim v postopku izvršbe na podlagi „verodostojne listine“ dodeljene z nacionalnim pravom, niso zajeti s pojmom „sodišče“ v smislu Uredbe št. 1215/2012, se postavlja prvo vprašanje, ali lahko notarji vročitev pisanj opravijo ob uporabi Uredbe št. 1393/2007, kadar opravljajo vročitev svojih odločitev v zadevah, za katere se ne uporablja Uredba št. 1215/2012.

- 9 Povedano drugače, ker notarji niso zajeti v izrazu „sodišče“ v smislu Uredbe št. 1215/2012, ali lahko v okviru pristojnosti, ki so jim v postopku izvršbe na podlagi „verodostojne listine“ dodeljene z nacionalnim pravom, uporabljajo pravila o vročitvi pisanj na podlagi Uredbe št. 1393/2007?

Drugo in tretje vprašanje

- 10 Nadalje se postavlja vprašanje, ali je parkiranje v obravnavani zadevi po svoji naravi civilna oziroma gospodarska zadeva.
- 11 V obravnavani zadevi je razvidno, da pristojnost tožnika za zaračunavanje parkiranja temelji na pravilih zakona o varnosti cestnega prometa. V skladu s pooblastili iz člena 5(1), točka 6, tega zakona so vse občine in mesta sprejeli odloke o parkirnih površinah ter so svoje javno pooblastilo prenesli na ustanovljene komunalne gospodarske družbe, da le-te opravljajo zaračunavanje parkiranja. Navedeni odloki o parkirnih površinah, s katerimi se odloča o zaračunavanju parkiranja, temeljijo na javnih pooblastilih, in sicer tako na zakonu o varnosti cestnega prometa kot na pravilih o opravljanju komunalnih storitev, ki jih določa zakon o gospodarskih javnih službah.
- 12 Na podlagi odloka o organizaciji in načinu zaračunavanja parkiranja v mestu Zadar je tožnik kot gospodarska družba za komunalne storitve, katere ustanovitelj je mesto Zadar, pooblaščen za zaračunavanje parkiranja. Zadevni odlok med drugim vsebuje pravila za zaračunavanje na javnih uličnih parkirnih mestih, in sicer so to parkirna mesta na cestišču in pločniku, ki so posebej označena s horizontalno in/ali vertikalno signalizacijo v skladu s predpisi o prometni varnosti, ter javna parkirna mesta, ki so izven cestišča. V navedenem odloku (kot tudi pri drugih enakih odlokih drugih mest in občin) so določeni parkirne cone, čas, v katerem se zaračuna parkiranje na ulici, in cena parkiranja po urni postavki v vsaki coni, morebitne omejitve trajanja parkiranja v določeni coni in cena dnevnega parkirnega listka, če je na parkirnem mestu odkrito vozilo, za katero ni plačano parkiranje po urni postavki parkiranja ali za katero je potekel čas parkiranja, ki je bil plačan vnaprej. Dnevnega listka pa ni mogoče kupiti vnaprej za ves dan parkiranja, čeprav za tak listek obstaja cenik.
- 13 Čeprav je bilo v obravnavani zadevi vozilo odkrito na parkirnem mestu ob 13:02 uri, je tožnik od toženca zahteval plačilo ceno dnevnega listka, kot da je bilo vozilo parkirano ves dan. Na podlagi pooblastil, ki izhajajo iz prisilnih predpisov, in sicer zakona o varnosti cestnega prometa, je torej enostransko – z vidika potrošnikov – določena cena parkiranja, pri čemer se le-ta, če ni prostovoljno

- plačana v skladu z urno postavko, naloži za ves dan parkiranja, ne glede na to, koliko časa je bilo vozilo parkirano. Zato je mogoče skleniti, da gre za kazensko določbo, torej o plačilu posebne kazni, ker ni bilo prostovoljno plačano parkiranje vnaprej v skladu z urno postavko ali ker je čas, za katerega je bilo parkiranje plačano, poteklo.
- 14 V hrvaški sodni praksi se v takšnih pravnih položajih parkiranja na ulici uporablja domneva sklenitve pogodbe, ker se šteje, da uporabniki s samim parkiranjem na javni površini, na kateri so zarisane oznake parkirnega mesta, sklenejo pogodbo. Parkiranje na takšnih površinah se zaračunava v določenem času dneva (torej ne vseh 24 ur dneva), cena parkiranja pa se določi glede na cono, v kateri je parkirno mesto. Oseba, ki je parkirala vozilo, je dolžna kupiti parkirni listek za določeno časovno obdobje (odvisno od parkirne cone), če pa se ugotovi, da vozilo nima kupljenega parkirnega listka, se zaračuna dnevni parkirni listek.
 - 15 Šteje se, da so v zvezi s sklenitvijo pogodbe o zaračunavanju takšne oblike parkiranja pristojna redna sodišča v civilnem sodnem postopku, v nekaterih državah članicah pa gre za prekrškovno odgovornost oziroma se v primeru neplačila parkiranja na javnih prometnih površinah, označenih za parkiranje, izrečejo kazni, tako da ta prekrškovna odgovornost povzroči precej višji znesek od tistega, ki bi bil plačan prostovoljno vnaprej.
 - 16 Zaračunavanje parkiranja večinoma določajo in izvajajo enote lokalne uprave (mesta), na katere so prenesene pristojnosti policije in občinskih redarjev za zaračunavanje teh manjših prometnih prekrškov. Na Hrvaškem pravne osebe, pooblašene za zaračunavanje parkirnine (v obravnavani zadevi tožnik) prek redarske službe redno obiskujejo parkirna mesta na ulici ter preverjajo, ali je bil za vozilo kupljen parkirni listek oziroma ali je potekel čas, za katerega je bil kupljen parkirni listek, in če opazijo vozilo, za katero ni bil plačan parkirni listek, izdajo dnevni parkirni listek. Ti nadzorniki so fizične osebe, ki so v pogodbenem razmerju (pogodba o zaposlitvi ali podjemna pogodba) s pravnimi osebami, ki so jih enote lokalne uprave ali samouprave pooblastile za opravljanje poslov v zvezi z zaračunavanjem parkirnine.
 - 17 V obravnavani zadevi torej ne gre za parkiranje na urejenih parkiriščih – kjer uporabniki dostopajo do urejenega parkirnega mesta, ki je ograjeno in urejeno, ter dobijo določeno potrdilo o parkiranju oziroma potrditev časa vstopa na to parkirišče – kar je nesporno parkiranje, ki je primer klasične pogodbe civilnega prava in zato civilna zadeva.
 - 18 Dodatna razlika med parkiranjem v obravnavani zadevi in klasično pogodbo civilnega prava je tudi v času in načinu plačevanja parkiranja, saj je treba v primeru parkiranja, ki je urejeno na podlagi zakona o varnosti cestnega prometa, po parkiranju takoj kupiti parkirni listek na avtomatu, ki je na javni površini (ali poslati SMS sporočilo za plačilo parkiranja), in sicer za določen čas vnaprej takoj po opravljenem parkiranju. Če je čas, za katerega je bil plačan parkirni listek, potekel, se plača dnevni parkirni listek (na primer, parkira se ob 15:05 uri in plača

parkiranje za eno uro, torej do 16:05 ure; tako bo ob 16:25 uri oseba, ki je parkirala, dobila plačilni nalog v višini celotnega zneska dnevnega listka oziroma mora plačati znesek za ves dan parkiranja, neodvisno od tega, da je na primer prej že plačala znesek za eno uro parkiranja, in od tega, da je parkiranje za to parkirno mesto treba plačati na primer le do 17:00 ure).

- 19 Ker v obravnavani zadevi tožnik trdi, da je bilo vozilo toženca parkirano 30. junija 2012 ob 13:02 uri in ker ob tem tožnik terja znesek, kot da je bilo zadevno vozilo parkirano ves dan, se lahko sklene, da ima ta zahtevak kazenski učinek, saj se plača znesek dnevnega listka, čeprav zelo verjetno to vozilo ni bilo parkirano ves dan, ampak ga je oseba, ki je nadzirala, ali je kakšno vozilo brez parkirnega listka, opazila šele ob 13:02 uri. Nasprotno pa zaračunavanje parkiranja, ki je predmet prostovoljnega dogovora, začne teči od trenutka, ko avto zapelje na parkirišče, zaračuna pa se ob izstopu vozila s parkirišča, tako da cena parkiranja vključuje samo čas od vstopa na parkirišče do izhoda s parkirišča.
- 20 Sodišče je v sodbi z dne 14. oktobra 1976, LTU (C-29/76, EU:C:1976:137), poudarilo, da je pojem civilne ali gospodarske zadeve samostojen pojem, ki ni odvisen od notranjega prava države članice sodišča. Poudarilo je, da lahko nekateri položaji med osebo javnega prava (ne glede na to, ali so organizirane kot gospodarske družbe) in zasebnopravnim subjektom spadajo na področje uporabe [Konvencije z dne 27. septembra 1968 o pristojnosti in izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL 1972, L 299, str. 32)], vendar to ne velja, kadar oseba javnega prava deluje tako, da izvršuje svoje pristojnosti javne oblasti. To velja zlasti v primeru, ko se zadeva nanaša na plačilo uporabe javnih storitev oziroma uporabo opreme, kadar je takšna storitev obvezna in izključna ter kadar je cena za to storitev oziroma način izračuna te cene predpisana enostransko z vidika uporabnikov.
- 21 V sodbi z dne 16. decembra 1980, Rüffer (C-814/79, EU:C:1980:291), je dodatno pojasnjen pojem civilnih zadev ter je poudarjeno, da je tudi v navedeni zadevi šlo za postopek med osebo javnega prava in zasebnopravnim subjektom, v katerem je oseba javnega prava delovala na podlagi svoje javne oblasti, ne glede na to, da se je terjalo le povračilo stroškov za dvig ladje in vleko, zato takega postopka ni bilo mogoče šteti za „civilno in gospodarsko zadevo“. Da se spor med osebo javnega prava in zasebnopravnim subjektom lahko šteje za „civilno in gospodarsko zadevo“, je treba v postopku zagotoviti, kolikor je to mogoče, da so pravice in obveznosti, ki izhajajo iz tega položaja, tako za državo kot za zasebnopravni subjekt, enake in enotne.
- 22 V obravnavani zadevi ni sporno, da je toženec zasebnopravni subjekt, da je tožnik pravna oseba, ki jo je ustanovilo mesto Zadar za izvajanje komunalnih storitev, ter da pristojnost za zaračunavanje parkiranja izhaja iz zakona o varnosti cestnega prometa kot javnega prisilnega predpisa. Cena za uporabo parkirnega mesta je z vidika lastnikov vozil predpisana enostransko in to je edini način ravnanja, če se želi parkirati na ulici (število in razpoložljivost organiziranih parkirnih mest, ki niso na ulici, sta v mestih izredno majhna). Ker gre v obravnavani zadevi za

zaračunavanje dnevnega listka, ki ima kazenski element, saj zaračunavanje ni določeno v skladu s časom parkiranja – ampak kot da je bilo vozilo parkirano ves dan, čeprav je bilo opaženo na parkirnem mestu ob 13:02 uri –, se postavlja vprašanje pristojnosti hrvaških sodišč za odločanje v zadevi oziroma vprašanje, ali bi se odločba, ki bi jo sodišča sprejela, lahko prisilno izvršila v drugih državah članicah, ali bi tožniki morali postopek sprožiti pred sodiščem sedeža toženca.

- 23 Glede na zgoraj navedeno in na pravna stališča, izražena v sodbah C-29/76 in C-814/79, se postavlja vprašanje, ali se lahko parkiranje na ulici in javni površini – kadar je pravica do zaračunavanja določena v zakonu o varnosti cestnega prometa in predpisih, ki urejajo opravljanje komunalne storitve kot javno službo – šteje za civilno zadevo v smislu Uredbe št. 1215/2012, upošteva pri tem zlasti dejstvo, da se za vozilo, ki nima parkirnega listka ali ki ima neveljavni parkirni listek, takoj naloži obveznost plačila dnevnega listka, kot da je bilo parkirano ves dan in neodvisno od natančnega časa uporabe parkirnega mesta.
- 24 Prav tako se postavlja vprašanje, ali lahko sodišča v zgoraj navedenih sodnih sporih, ki se nanašajo na parkiranje na ulici in javni prometni površini – kadar je pravica do zaračunavanja določena v zakonu o varnosti cestnega prometa in predpisih, ki urejajo opravljanje komunalne storitve kot javno službo – vročitev pisanj tožencem opravijo v druge države članice na podlagi Uredbe št. 1393/2007.

Četrto vprašanje

- 25 Če bi se na podlagi odgovora na zgoraj navedena vprašanja ugotovilo, da je tovrstno parkiranje civilna zadeva, se postavljajo dodatna vprašanja, ali so hrvaška sodišča pristojna za vodenje zadeve in sprejetje odločitve na podlagi Uredbe št. 1215/2012. Člen 4 te uredbe določa, da so osebe s stalnim prebivališčem v državi članici ne glede na njihovo državljanstvo tožene pred sodišči te države članice. V obravnavani zadevi pa je toženec oseba s sedežem v drugi državi članici, to je v Sloveniji, zato je mogoče pristojnost določiti na podlagi člena 7 ali člena 24(1), točka 1, navedene uredbe. Poleg tega se glede na pravila o posebni pristojnosti iz člena 7 navedene uredbe postavlja vprašanje, ali gre za pogodbeno ali nepogodbeno odgovornost.
- 26 Ker se v hrvaški sodni praksi uporablja domneva, da se pogodba sklene s samim parkiranjem na ulici na mestu, ki ga označuje horizontalna in/ali vertikalna signalizacija, oziroma se šteje, da je že s samim parkiranjem sklenjena pogodba, če pa se ne plača cena po urni postavki parkiranja, je treba plačati celodnevni listek, se postavlja vprašanje, ali je ta domneva sklenitve pogodbe s samim parkiranjem in soglasja za plačilo cene dnevnega listka, če listek ni kupljen po urni postavki parkiranja oziroma če je presežen čas, za katerega je bil listek kupljen, v nasprotju s temeljnimi pravili o opravljanju storitev iz člena 56 Pogodbe o delovanju Evropske unije in ostalega pravnega reda Evropske unije, in to ne glede na to, ali je lastnik vozila fizična ali pravna oseba?

Peto in šesto vprašanje

- 27 Če je sklenitev pogodbe mogoča že s samim parkiranjem, se postavlja vprašanje, za kakšno vrsto sklenjene pogodbe gre oziroma ali gre za pogodbo, po podlagi katere je lahko pristojno hrvaško sodišče na podlagi člena 7(1) ali člena 24 Uredbe št. 1215/2012. To vprašanje se postavlja ob upoštevanju uvodne izjave 15 te uredbe.
- 28 Ker se v obravnavani zadevi domneva, da je bila pogodba sklenjena s samim parkiranjem na ulici, se postavlja vprašanje, ali gre za pogodbo o opravljanju storitev ali za pogodbo o najemu nepremičnine, na podlagi katerih bi obstajala posebna pristojnost hrvaškega sodišča, ali pa gre za pogodbo, za katero ni določena možnost posebne pristojnosti sodišča druge države članice, razen sodišča sedeža toženca.
- 29 V obravnavani zadevi je tožnik kot ponudnik pravice do parkiranja zgolj začrtal parkirna mesta na ulici ter izvaja zaračunavanje parkiranja, zato se postavlja vprašanje, ali gre za storitev ali morda za najem nepremičnine. To vprašanje se pojavlja zaradi dvoma, ki je nastal na podlagi sodne prakse Sodišča. V sodbi z dne 23. aprila 2009, *Falco Privatstätigung i Rabitsch* (C-533/07, EU:C:2009:257, točka 29), je bilo namreč med drugim poudarjeno, da pojem storitve pomeni vsaj to, da stranka, ki jih opravlja, opravlja določene dejavnosti oziroma opravlja določeno dejavnost za plačilo, zato je vprašljivo, ali so že samo začrtanje parkirnega mesta, zaračunavanje prek avtomata in nadzor nad nakupom parkirnega listka zadostna dejavnost, da bi se zadevna pogodba štela za pogodbo o opravljanju storitev.
- 30 Dalje, Sodišče je v sklepu z dne 14. novembra 2013, *Krejci Lager & Umschlagbetriebs* (C-469/12, EU:C:2013:788), poudarilo, da pogodba o skladiščenju blaga vključuje določeno dejavnost, ki jo sestavljajo sprejem blaga, njegovo skladiščenje na varnem kraju in njegova predaja v primernem stanju, zato se ta pogodba šteje za pogodbo o storitvah; toda kadar je sklenjena pogodba o najemu prostora, obstaja izključna pristojnost sodišča, kjer se nahaja nepremičnina.
- 31 V obravnavani zadevi je bilo parkiranje opravljeno v Zadru, Hrvaška, zato obstaja zveza med to pogodbo in hrvaškim sodiščem (na prvi stopnji je to Trgovački sud u Zadru (gospodarsko sodišče v Zadru), na višji stopnji pa odloča Visoki trgovački sud Republike Hrvatske (višje gospodarsko sodišče Republike Hrvatske)), vendar se postavlja vprašanje, ali je takšno parkiranje „storitev“ v smislu člena 7(1) Uredbe št. 1215/2012. Storitev namreč pomeni, da oseba, ki opravlja storitev, opravlja določene dejavnosti oziroma opravlja določeno dejavnost za plačilo, zato se postavlja vprašanje, ali dejavnost tožnika zadostuje za to, da se jo šteje za storitev. Če hrvaško sodišče ne bi imelo posebne pristojnosti na podlagi člena 7(1) te uredbe, potem bi bilo treba postopek voditi pred sodiščem sedeža toženca.

- 32 Dalje, ker takšno parkiranje zavzema določeno območje nepremičnine, se pojavljajo tudi stališča, da gre za najemno/zakupno pogodbo v skladu členom 24(1) Uredbe št. 1215/2012. V obravnavani zadevi – ker parkiranje ne vključuje uživanja tega parkirnega prostora, temveč le njegovo uporabo – je mogoče skleniti le najemno pogodbo, in to na podlagi splošnih pravil zakona o obligacijskih razmerjih.
- 33 Glede na te določbe zakona o obligacijskih razmerjih pa bi bilo mogoče sklepati, da takšnega parkiranja na ulici ni mogoče šteti za pogodbo o najemu nepremičnine, saj ni pogodbe, sklenjene v pisni obliki, ter tudi čas najema sploh ni določen, zaračunavanje pa je določeno za določeno obdobje v času dneva (zaračunavanje se določi le v določenih obdobjih dneva in ne vseh 24 ur), prav tako ne obstaja zakonska zastavna pravica na vozilih, parkiranih na tej nepremičnini. Vendar – glede na to, da je zavzeto določeno območje nepremičnine – obstaja tudi nekaj podobnosti z najemno pogodbo, tako bi bilo morda vendarle mogoče šteti, da gre za sklenjeno najemno pogodbo, zaradi česar bi se uporabilo pravilo o pristojnosti iz člena 24(1) Uredbe št. 1215/2012.
- 34 Zato se postavlja vprašanje, ali se parkiranje na ulici in javni prometni površini – kadar je pravica do zaračunavanja določena v zakonu o varnosti cestnega prometa in predpisih, ki urejajo opravljanje komunalne storitve kot javno službo, in kadar se zaračunavanje opravlja samo v določenem času dneva – lahko šteje za pogodbo o najemu nepremičnine na podlagi člena 24(1) Uredbe (EU) št. 1215/2012.

Sedmo vprašanje

- 35 Če v obravnavani zadevi ne bi bilo mogoče uporabiti zgoraj omenjene domneve, da je do sklenitve pogodbe prišlo s samim parkiranjem, se postavlja vprašanje, ali se takšno parkiranje – kjer pristojnost za zaračunavanje parkiranja izhaja iz zakona o varnosti cestnega prometa in kjer je določeno, da je treba plačati dnevni listek, če se vnaprej ne kupi listka po urni postavki uporabe parkirnega mesta oziroma če je presežen čas, za katerega je bil listek kupljen – lahko šteje za delikt oziroma kvazidelikt v smislu člena 7(2) Uredba (EU) št. 1215/2012, kadar bi pristojnost hrvaških sodišč obstajala na podlagi tega posebnega pravila. Namreč, če ne bi bilo mogoče šteti, da obstaja katera od posebnih pristojnosti, potem hrvaška sodišča ne bi bila pristojna za vodenje postopka, kadar tak postopek temelji na zaračunavanju parkiranja v skladu s pooblastili zakona o varnosti cestnega prometa, ampak bi se zaračunavanje lahko opravilo izključno pred sodišči, kjer ima toženec sedež.
- 36 Uredba št. 1215/2012 ne vsebuje podrobnih pravil o tem, kaj se šteje za delikt ali kvazidelikt, vendar Uredba št. 864/2007 v členu 2, naslovljenem „Nepogodbene obveznosti“, določa, da škoda zajema vse posledice, ki so nastale zaradi škodnih dejanj, neupravičene obogatitve, *negotiorum gestio* (poslovodstvo brez naročila) ali *culpa in contrahendo* (predpogodbena odgovornost). Parkiranje, kakršno je predmet obravnavane zadeve, bi se lahko pod določenimi pogoji štelo za nekakšen kvazidelikt, in sicer pridobitev brez podlage ali predpogodbeno odgovornost, ker

lastnik vozila ni sprejel sklenitve pogodbe in ni kupil parkirnega listka na avtomatu, ki je na javni površini.

- 37 Če v obravnavani zadevi ni mogoče uporabiti zgoraj omenjene domneve, da je do sklenitve pogodbe prišlo s samim parkiranjem (četrto vprašanje), se postavlja vprašanje, ali se lahko takšno parkiranje – kjer pristojnost za zaračunavanje parkiranja izhaja iz zakona o varnosti cestnega prometa in kjer je določeno, da je treba plačati dnevni listek, če se vnaprej ne kupi listka po urni postavki uporabe parkirnega mesta oziroma če je presežen čas, za katerega je bil listek kupljen – šteje za delikt oziroma kvazidelikt v smislu člena 7(2) Uredbe (EU) št. 1215/2012?

Osmo in deveto vprašanje

- 38 Predhodna dilema – in sicer ali gre za pogodbeno ali nepogodbeno odgovornost, od česar je odvisna pristojnost sodišča – se pojavlja tudi glede vprašanja prava, ki se uporablja.
- 39 V obravnavani zadevi je do zadevnega parkiranja prišlo 30. junija 2012, torej pred 1. julijem 2013, ko je Hrvaška pristopila k Uniji, zato se postavlja vprašanje, ali se uredbi, ki urejata vprašanje prava, ki se uporablja, in sicer Uredba št. 593/2008 oziroma Uredba št. 864/2007, ob upoštevanju časovne veljavnosti teh uredb lahko uporabita v obravnavani zadevi.
- 40 Zgoraj predstavljena dilema je poudarjena s stališči, izraženimi v sklepu Sodišča z dne 5. novembra 2014, VG Vodoopskrba (C-254/14, ECLI: EU:C:2014:2354), kjer je Sodišče ugotovilo, da ni pristojno za odločanje o vprašanju, saj so dejstva v postopku v glavni stvari nastala pred datumom pristopa. Nasprotno pa je Sodišče v sodbi z dne 14. februarja 2019, Milivojević (C-630/17, ECLI:EU:C:2019:123), kjer je bila pogodba iz postopka v glavni stvari prav tako sklenjena pred pristopom Hrvaške k Uniji, odgovorilo na vprašanje, saj je bilo ugotovljeno, da še vedno obstajajo določeni učinki, povezani s to pogodbo in pravnimi posli, ki so nastali kot posledica te pogodbe.
- 41 Glede na zgoraj navedeno pravno dilemo in ob upoštevanju dejstva, da je obravnavani zadevi do zadevnega parkiranja prišlo pred pristopom Hrvaške k Uniji – in sicer 30. junija 2012 ob 13:02 uri –, se postavlja vprašanje, ali se uredbi, ki urejata vprašanje prava, ki se uporablja, in sicer Uredba št. 593/2008 oziroma Uredba št. 864/2007, ob upoštevanju časovne veljavnosti teh uredb lahko uporabita v obravnavani zadevi.
- 42 V primeru pritrdilnega odgovora na vprašanje časovne veljavnosti oziroma če se ugotovi, da je Sodišče pristojno za podajo odgovora v zvezi z uporabo materialnega prava, se postavlja vprašanje, ali je treba glede uporabe materialnega prava uporabiti pravila iz Uredbe št. 593/2008 ali iz Uredbe št. 864/2007, saj se v tem primeru pojavi dilema, ali gre za pogodbeno ali nepogodbeno odgovornost, ker se v hrvaški pravni praksi uporablja domneva, da se pogodba sklene s samim

parkiranjem na ulici na mestu, ki ga označuje horizontalna in/ali vertikalna signalizacija, oziroma se šteje, da je že s samim parkiranjem sklenjena pogodba, če pa se ne plača cena po urni postavki parkiranja, je treba plačati celodnevni listek.

- 43 Če ta domneva ni v nasprotju s temeljnimi pravili o opravljanju storitev iz člena 56 Pogodbe o delovanju Evropske unije in ostalega pravnega reda Evropske unije, in to ne glede na to, ali je lastnik vozila fizična ali pravna oseba (četrto vprašanje), se postavlja vprašanje, ali se glede uporabe materialnega prava v obravnavani zadevi lahko uporabijo pravila iz člena 4 Uredbe št. 593/2008 (v sodnem spisu namreč ni dokaza o tem, da bi se stranki dogovorili o uporabi določenega prava).
- 44 Po eni strani, če bi šlo res za pogodbo, se postavlja vprašanje, ali gre v obravnavani zadevi za pogodbo o opravljanju storitev oziroma ali bi se takšna pogodba o parkiranju lahko štela za storitev iz člena 4(1)(b) Uredbe št. 593/2008, ki določa, da se za pogodbo o opravljanju storitev uporablja pravo države, v kateri ima običajno prebivališče izvajalec storitev. Če ne bi šlo za pogodbo o opravljanju storitev, se postavlja vprašanje, ali gre za najemno pogodbo, tako da bi za takšno pogodbo veljala pravila iz člena 4(1)(c) te uredbe, ki določajo, da se za pogodbo, katere predmet je stvarna pravica na nepremičnini ali najemna pravica na nepremičnini, uporablja pravo države, v kateri se nahaja nepremičnina. Če v obravnavani zadevi ne bi šlo niti za pogodbo o opravljanju storitev niti za najemno pogodbo, bi za takšno pogodbo veljala določba člena 4(2) navedene uredbe. Vendar pa se postavlja vprašanje, kaj je v obravnavani zadevi značilna izpolnitev, saj je tožnik v bistvu le začrtal ulično površino za parkiranje ter zaračunava uporabo parkirnega mesta, medtem ko toženec opravi parkiranje in plača za parkirno mesto. Če bi se namreč za značilno izpolnitev štelo ravnanje tožnika, potem bi se uporabilo hrvaško pravo, če pa bila značilna izpolnitev ravnanje toženca, potem bi se uporabilo slovensko pravo. Ker pa je pravica do zaračunavanja parkirnega mesta v obravnavani zadevi urejena s hrvaškim pravom, s katerim je potem pogodba bolj povezana, se postavlja vprašanje, ali bi se v obravnavani zadevi vendarle lahko uporabilo pravilo iz člena 4(2) navedene uredbe.
- 45 Po drugi strani, če se ne bi štelo, da je že s samim parkiranjem sklenjena pogodba, se postavlja vprašanje, ali bi se takšno parkiranje – kjer pristojnost za zaračunavanje parkiranja izhaja iz zakona o varnosti cestnega prometa – lahko štelo za nepogodbeno obveznost v smislu Uredbe št. 864/2007, pri čemer te nepogodbene obveznosti zajemajo škodo kot posledico, ki je nastala zaradi škodnih dejanj, neupravičene obogatitve, posloводства brez naročila ali predpogodbene odgovornosti. Če bi se takšno parkiranje štelo za škodo, bi se na podlagi člena 4(1) te uredbe uporabilo pravo države, v kateri je škoda nastala. Če pa bi se takšno parkiranje štelo za neupravičeno obogatitev, bi se na podlagi člena 10(1) navedene uredbe uporabilo hrvaško pravo, saj je obveznost nastala zaradi protipravnega ravnanja toženca. Če pa bi se takšno parkiranje štelo za posloводство brez naročila, bi se na podlagi člena 11(1) navedene uredbe uporabilo hrvaško pravo, saj je obveznost nastala zaradi protipravnega ravnanja

toženca. Nazadnje, če bi se takšno parkiranje štelo za predpogodbeno odgovornost toženca, bi se na podlagi člena 12(1) te uredbe kot pravo, ki se uporablja za sklenjeno pogodbo, uporabilo hrvaško pravo.

DELOVNI DOKUMENT